

Motivering wijzigingen Verordening Sociaal Domein Urk 2024

Inleiding

De rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) op grond van de Jeugdwet is primair de aanleiding om de Verordening Sociaal Domein Urk 2024 aan te passen. Het gaat hierbij om onderstaande punten.

Ten eerste heeft de CRvB op 29 mei 2024 drie uitspraken gedaan die gevolgen hebben voor alle gemeenten in Nederland. De uitspraken zijn: CRvB 29 mei 2024, ECLI:NL:CRVB:2024:1095, ECLI:NL:CRVB:2024:1096 en ECLI:NL:CRVB:2024:1097). Volgens de CRvB moet allereerst in de verordening een regelstellend kader zijn opgenomen wanneer sprake is van eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen van ouders en jeugdigen (hierna: eigen kracht) en welke afwegingskaders daarbij een rol spelen.

Het gaat bij dat kader over wat de betekenis van de ouderlijke verzorgings- en opvoedingsplicht is die voortvloeit uit het Burgerlijk Wetboek bij de uitvoering van de Jeugdwet. Hierbij past een actieve rol van de ouders en het kind om in eerste instantie te trachten de op hun weg komende problemen zelf of met behulp van hun eigen netwerk op lossen. Zonder dit kader bestaat er geen wettelijke grondslag om bij de beslissing op de aanvraag om jeugdhulp rekening te houden met de eigen kracht van ouders.

We lopen hiermee een (financieel) risico wat er uit bestaat dat aanvragen niet (deels) kunnen worden afgewezen op basis van eigen kracht van ouders omdat er geen wettelijke grondslag voor is. Uit een aantal rechtbankuitspraken blijkt al dat de rechter een voorlopige voorziening treft waarmee jeugdhulp aan ouders wordt toegekend in de vorm van een pgb.

Op basis van de huidige verordening en beleidsregels wordt al wel op deze manier gewerkt. Maar gelet op de rechtspraak moet de huidige verordening en bij gevolg daarvan de beleidsregels toch worden aangepast, rekening houdend met wat de CRvB heeft overwogen.

We kiezen er voor om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de huidige werkwijze en in de verordening op te nemen dat de eigen kracht van ouders kan bestaan uit: gebruikelijke hulp en boven-gebruikelijke hulp. De Richtlijn gebruikelijke hulp, die in de Beleidsregels jeugdhulp Urk 2024 zijn opgenomen, wordt aan de verordening toegevoegd. Dit om te voldoen aan de uitspraken van de CRvB.

Ten tweede moet de verordening volgens de CRvB bepalingen bevatten hoe de deskundige toeleiding naar, advisering over, bepaling van en het inzetten van de aangewezen voorziening is gewaarborgd.

Verder wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt voor inwoners te verduidelijken welke kwaliteitseisen gelden voor professionals aan wie een persoonsgebonden budget op grond van de Wmo 2015 of de Jeugdwet wordt besteed.

Voor de uitvoering van de Participatiewet tot slot achten we het wenselijk om, voor inwoners met een groot afstand tot de arbeidsmarkt, een voorziening toe te voegen.

Motivering Artikel I

1. Inleiding verordening sociaal domein Urk

A. 1. Inleiding verordening sociaal domein Urk wijzigt.

De zinsnede 'ouders zelfstandig voor hun kinderen kunnen zorgen' is eerder in het overzicht geplaatst. Dit gelet op de zorgplicht van ouders.

B. 1. Inleiding verordening sociaal domein Urk wijzigt.

In het overzicht van wetten is het Burgerlijk Wetboek toegevoegd. De invulling van de eigen kracht (zie motivering onder I) gaat het over wat de betekenis van de ouderlijke verzorgings- en opvoedingsplicht is die voortvloeit uit het Burgerlijk Wetboek bij de uitvoering van de Jeugdwet.

2. De hulpvraag

C. Aan artikel 2.2.3 wordt een nieuw lid 4 toegevoegd

Nieuw lid 4 waarin de inzet van deskundigheid is geborgd (onder de verantwoordelijkheid van een SKJ of BIG geregistreerde persoon).

D. Artikel 2.2.7 lid 3 wordt gewijzigd.

Het nieuwe lid 4 in artikel 2.2.3 maakt het noodzakelijk om lid 3 van artikel 2.2.7 aan te passen.

3. Werk en Participatie.

E. Na artikel 3.8.5 wordt een nieuw artikel 3.8.5a ingevoegd (3.8.5a Detacheringsbaan). Deze bepaling maakt het mogelijk om inwoners op de reguliere arbeidsmarkt te plaatsen middels detachering door het Sociaal Ontwikkelbedrijf Concern voor Werk. De detacheringsbaan is een voorziening die bedoeld is voor inwoners die tot de doelgroep behoren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

4. Gezond en veilig opgroeien [Jeugdwet]

F. Gezond en veilig opgroeien [Jeugdwet] wijzigt.

De tekst is toegeschreven op de toepassing van de bepalingen over de eigen kracht zoals opgenomen in het nieuwe artikel 4.2a. Omdat het begrip gebruikelijke hulp is uitgewerkt in dat nieuwe artikel is het hier verwijderd. Tot slot is een tekstuele onmissie aangepast.

G. Aan artikel 4.1 wordt een nieuw lid toegevoegd onder vernummering van de overige leden. En lid 3 (nieuw) wordt gewijzigd.

Lid 2 van artikel 4.3 gaat over een uitgangspunt dat door de gemeente wordt gehanteerd en voor het overzicht verplaatst naar dit artikel. In het nieuwe lid 3 (door de vernummering) is in onderdeel a de wettelijke bepaling van artikel 1.2 Jw opgenomen. Daarin is bepaald dat de gemeente geen jeugdhulpvoorziening hoeft te verlenen als inwoners aanspraak kunnen maken op een andere wet. Dat neemt overigens niet weg dat de Jeugdwet en een andere wet naast elkaar kunnen bestaan. In lid 3 onder b is de wettelijke bevoegdheid neergelegd dat als de eigen kracht toereikend is de gemeente geen jeugdhulpvoorziening hoeft te verlenen.

H. Artikel 4.2 lid 2 wijzigt.

Voor de beoordeling van de eigen kracht wordt een nieuw artikel 4.2a ingevoegd. Daarom wordt lid 2 gewijzigd en wordt volstaan met de verwijzing naar de begrippenlijst. Verder is benadrukt dat jeugdhulpvoorzieningen gericht zijn op het herstellen/verbeteren van eigen kracht.

I. Na artikel 4.2 wordt een nieuw artikel 4.2a afwegingsfactoren eigen kracht ingevoegd.

Lid 1 schrijft voor dat de gemeente voor de beoordeling van de eigen kracht gebruik maakt van afwegingsfactoren. In lid 2 staan twee afwegingsfactoren over gebruikelijke hulp. Bij de beoordeling wordt gebruik gemaakt van de richtlijn die als bijlage is opgenomen bij de verordening. Bij gebruikelijke hulp gaat het normale oudertaken, ongeacht het hebben van problemen van het kind(eren) in de zin van de Jeugdwet. Het gaat om het beschikken over opvoedkundige capaciteiten van ouders en er kan sprake

zijn van een acute situatie op grond waarvan ouders tijdelijk geen draaglast hebben om voor de jeugdige te zorgen. In lid 3 staan vijf afwegingsfactoren over boven-gebruikelijke hulp die zijn gebaseerd op de rechtspraak. Het gaat bij boven-gebruikelijke hulp niet om de normale oudertaken, maar om taken die omvangrijker en mogelijk intensiever zijn. Dat betekent echter niet dat geen sprake kan zijn van eigen kracht. In dit artikel staan vijf afwegingsfactoren om dat te beoordelen. In lid 4 staan de afwegingsfactoren over vervoer die mede zijn gebaseerd op de rechtspraak. Ouders zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor het vervoer van en naar de locatie waar de jeugdhulp plaatsvindt. Het is normaal dat ouders hun kinderen naar school, kinderopvang, sportclub brengen en ook naar een jeugdhulpaanbieder.

In lid 5 staan de afwegingsfactoren over drie zaken die onder de eigen kracht kunnen vallen. Zoals hulp vragen van het sociaal netwerk en gebruik maken van niet door de gemeente gecontracteerde partijen. Denk aan sportclub of de scouting. Tot slot bepaalt lid 6 dat het artikel van toepassing is op natuurlijke ouders maar ook ouders in de zin van de wet. Dat wil zeggen degene die de jeugdige verzorgt en opvoedt als een eigen kind.

J. Artikel 4.3 lid 2 vervalt.

Lid 2 is verplaatst naar artikel 2.2.3. Zie de motivering onder D.

6. De vorm van hulp

K. Artikel 6.3.1 lid 5 onderdeel a wijzigt.

De CRvB heeft op grond van de Wmo 2015 in een ten overvloede overweging geoordeeld dat de kwaliteitseisen van het gecontracteerde aanbod in natura niet één op één van toepassing kan worden verklaard op hulp die met een persoonsgebonden budget wordt ingekocht. Volgens de CRvB verdraagt zich dat niet met art. 2.3.6 van de Wmo 2015 (ECLI:NL:CRvB:2024:205). Gelet op de gelijkkluidende tekst van art. 8.1.1 Jw wordt aangenomen dat dit ook geldt voor de Jeugdwet. Dat is de reden waarom lid 5 wordt aangepast zodat duidelijk is dat de genoemde kwaliteitseisen die specifiek voor het gecontracteerde aanbod niet van toepassing zijn voor professionals die met een persoonsgebonden budget worden betaald.

13. Begrippenlijst

L. De begrippenlijst wordt gewijzigd

- Andere voorziening. De begripsbepaling is redactioneel aangepast. Dit ter verduidelijking wat onder een andere voorziening kan worden verstaan.
- Professionele organisatie. De begripsbepaling is aangevuld met de kwaliteitseisen die gelden voor professionals. Het gaat om eisen die ook gelden voor het gecontracteerde aanbod. Zie ook de motivering onder K.
- Zzp'er. De begripsbepaling is aangevuld met de kwaliteitseisen die gelden voor professionals. Zie ook de motivering onder K.

Aan 13.3 Jeugdwet worden nieuwe begripsbepalingen ingevoegd.

- BIG. Het BIG-register komt voort uit de Wet BIG (Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg).
- Boven-gebruikelijke hulp. Deze begripsbepaling moet worden gezien in samenhang met de begripsbepaling van gebruikelijke hulp. Het gaat bij boven-gebruikelijke hulp niet om normale oudertaken maar om oudertaken die worden gezien in het kader van de eigen kracht (zorgplicht van ouders) In artikel 4.2a van de verordening zijn de afwegingsfactoren over boven-gebruikelijke hulp opgenomen die door ouders geboden zou kunnen worden.

- Eigen kracht: de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen als bedoeld in artikel 2.3 van de Jeugdwet die gebaseerd is op de zorgplicht van ouders op grond van artikel 1:82 en 1:247 van het Burgerlijk Wetboek en zoals nader uitgewerkt in artikel 4.2a van de verordening.
- Gebruikelijke hulp. Het gaat over hulp en zorg die een ouder normaal gesproken geeft aan een kind. Het is onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind volgens de richtlijn Gebruikelijke hulp (bijlage bij de verordening).
- SKJ: het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Dit is het beroepsregister voor jeugdprofessionals.
- Zorgplicht van ouders. Dit gaat over het recht en de plicht van de ouder zijn minderjarig kind te verzorgen en op te voeden. Opgenomen is wat daar, op grond van het Burgerlijk Wetboek, in onder wordt verstaan.

M. Aan de Verordening Sociaal Domein Urk 2024 wordt een bijlage toegevoegd. Zoals in de inleiding al is gezegd wordt deze richtlijn aan de verordening toegevoegd.

Motivering Artikel II

Dit artikel bepaalt dat de verordening onmiddellijke werking heeft.

Motivering Artikel III

Dit artikel regelt de inwerkingtreding en behoeft geen nadere toelichting.